

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla Akcjonariuszy oraz Rady Nadzorczej Banku Ochrony Środowiska S.A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Banku Ochrony Środowiska S.A. (dalej „Bank”, „Spółka”) z siedzibą w Warszawie przy ulicy Żelaznej 32, na które składają się: sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2017 roku, rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów, sprawozdanie z przepływów pieniężnych, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku oraz opis znaczących zasad (polityki) rachunkowości, a także informacje dodatkowe i objaśniające (dalej „sprawozdanie finansowe”).

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej za sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa, a także statutem Banku. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.) („ustawa o rachunkowości”), Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Banku zgodnie z mającymi zastosowanie Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- 1) ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089) („ustawa o biegłych rewidentach”),
- 2) Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. z późn. zm.,
- 3) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („Rozporządzenie 537/2014”),
- 4) rozdziału 7 ustawy o rachunkowości.

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności co do tego, czy sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Bank sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Banku wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności badanego Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Banku przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od badanego Banku zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, Rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 Rozporządzenia 537/2014.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 11 lipca 2017 roku. Sprawozdanie finansowe Banku sporządzone za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2017 roku jest pierwszym sprawozdaniem finansowym, które badamy.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyka. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p><i>Wycena portfela farm wiatrowych (kredytów udzielonych wytwórcom energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii)</i></p> <p>Bank udzielił w zeszłych latach obrotowych kredytów na finansowanie podmiotów działających w branży odnawialnej energii. W 2016 roku z uwagi na zmiany w prawie oraz pogarszające się</p>	<p>Głównymi parametrami w modelu, które kształtują wysokość odpisów aktualizujących są przede wszystkim przyszła cena energii elektrycznej czarnej oraz przewidywana cena zielonych</p>

<p>otoczenie rynkowe Bank dokonał znaczących odpisów aktualizujących kredytów udzielonych wytwórcom energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii stosując model wyceny farm wiatrowych. Model opiera się na szacowaniu indywidualnych przepływów pieniężnych prawdopodobnych do wygenerowania w ramach realizacji poszczególnych projektów przy zadanych, możliwych do modyfikacji parametrów. W modelu za przesłankę utraty wartości uznaje się fakt występowania deficytu środków pieniężnych oraz ujemnej wyceny przedsiębiorstwa dla scenariusza potencjalnej restrukturyzacji zadłużenia w modelowanej przez Bank perspektywie długoterminowej. Założenia do modelu oraz główne czynniki ryzyka są opisane w nocie numer 6.1.3 do sprawozdania finansowego.</p>	<p>certyfikatów, jak i produktywność danej farmy wiatrowej oraz koszty operacyjne, w tym podatek od nieruchomości. Z uwagi na fakt, iż wyżej wymienione parametry mają znaczący wpływ na wysokość odpisów aktualizujących, oraz są obarczone dużą niepewnością, weryfikacja tych parametrów była istotna podczas naszego badania.</p> <p>Podczas badania przetestowaliśmy skuteczność systemów wewnętrznej kontroli w Banku dotyczących wyceny odpisów aktualizujących farm wiatrowych. Następnie na bazie wybranej próby przeanalizowaliśmy parametry takie jak np. produktywność wybranej farmy wiatrowej oraz zweryfikowaliśmy adekwatność przyszłych stosowanych ścieżek cenowych. W tym celu opieraliśmy się m.in. na analizach ekspertów powołanych przez Bank oraz na osądzie Zarządu Banku.</p> <p>W naszej ocenie założone parametry mieszczą się w dopuszczalnych granicach.</p>
<p><i>Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom korporacyjnym (indywidualnie znaczących)</i></p> <p>Podczas badania wybraliśmy próbę kredytową obejmującą portfel klientów znaczących indywidualnie z różnych branż.</p> <p>Odpisy z tytułu utraty wartości portfela klientów korporacyjnych zawierają istotny element osądu oraz szacunku. Opis metodologii rozpoznawania odpisów utraty wartości ekspozycji kredytowych znajduje się w nocie 6.1.1 do sprawozdania finansowego.</p> <p>Kwestia ta została uznana za jeden z istotnych elementów ryzyka z uwagi na istotny wpływ odpisów z tytułu utraty wartości na wycenę ekspozycji kredytowych.</p>	<p>W czasie naszego badania zapoznaliśmy się z politykami i procedurami Banku w zakresie identyfikacji przesłanek utraty wartości i dokonywania odpisów aktualizujących.</p> <p>Przetestowaliśmy na wybranej próbie efektywność kontroli w zakresie zdarzeń powodujących utratę wartości. Kontrole wewnętrzne w Banku obejmują m.in. sporządzanie okresowych monitoringów, weryfikację zabezpieczeń oraz szacowanie i akceptację odpisów aktualizujących.</p> <p>W przypadku ekspozycji indywidualnie znaczących, przeanalizowaliśmy na wybranej próbie czy nie wystąpiły przesłanki utraty wartości zgodnie z MSR 39.</p> <p>W przypadku ekspozycji z utratą wartości przeanalizowaliśmy w wybranej próbie</p>

	<p>kredytowej m.in. wycenę zabezpieczeń jak i szacunek dotyczący przyszłych przepływów pieniężnych.</p> <p>W wyniku naszych prac nie zidentyfikowaliśmy korekt istotnie znaczących.</p>
--	---

Opinia

Naszym zdaniem, załączone roczne sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r., zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości,
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy o rachunkowości, prowadzonych ksiąg rachunkowych,
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa, w tym z postanowieniami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2014 r. poz. 133 z późn. zm.) („Rozporządzenie o informacjach bieżących i okresowych”) i statutem Banku.

Uzupełniające objaśnienie

Nie zgłaszając zastrzeżeń zwracamy uwagę na następującą kwestię opisaną w nocie 3.5 do sprawozdania finansowego, w związku z wykazaniem straty bilansowej za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku oraz w związku z art. 142 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawa bankowego (Dz. U. z 2015 r., poz. 128, z późniejszymi zmianami, „Prawo bankowe”), Zarząd Banku opracował Program Postępowania Naprawczego. Komisja Nadzoru Finansowego zaakceptowała wyżej wymieniony program z uwzględnieniem uwag i informacji Komisji Nadzoru Finansowego przedstawionym w piśmie przesłanym do Banku w dniu 14 grudnia 2016 roku. W dniu 23 lutego 2018 roku Zarząd Banku złożył do Komisji Nadzoru Finansowego zaktualizowaną wersję Programu Postępowania Naprawczego.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z ustawą o rachunkowości i innymi obowiązującymi przepisami prawa. Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności, za wyjątkiem treści rozdziału „*Oświadczenie na temat informacji niefinansowych*”, zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie.

Ponadto, zgodnie z wymogami art. 111a ust. 3 Prawa bankowego naszym obowiązkiem było zbadanie informacji finansowych wymaganych art. 111a ust. 2 Prawa bankowego, które są zawarte w sprawozdaniu z działalności Banku. Badanie w tym zakresie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień opisanych w paragrafie „Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta”.

Naszym zdaniem, sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Banku oraz członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem, zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach, było wydanie opinii, czy Emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności, zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym.

Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Bank zawarł informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k oraz lit. l Rozporządzenia o informacjach bieżących i okresowych. Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu

korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Bank sporządził oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Inne informacje, w tym o wypełnieniu obowiązków wynikających z przepisów prawa

Za zapewnienie zgodności działalności z regulacjami ostrożnościowymi wynikającymi z przepisów Prawa bankowego, uchwał Zarządu Narodowego Banku Polskiego oraz Uchwał Komisji Nadzoru Finansowego odpowiedzialność ponosi Zarząd Banku. Naszym zadaniem było, w oparciu o przeprowadzone badanie, przedstawienie informacji czy Bank przestrzegał obowiązujących go regulacji ostrożnościowych. Naszym celem nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania tych regulacji przez Bank.

Na podstawie wykonanych przez nas prac, informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia obowiązujących Bank regulacji ostrożnościowych oraz nie stwierdziliśmy nieprawidłowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Banku, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia współczynników kapitałowych.

W imieniu
Mazars Audyt Sp. z o.o. Nr 186
Warszawa, ul. Piękna 18

Joanna STYGAR

Kluczowy Biegły Rewident
Nr 13031

Warszawa, dnia 19 marca 2018 roku